

И СТАВЪ.

ВОЛЯ НАРОДАМ !
ВОЛЯ ЛЮДЯМ !

БОРОТЪБА
3
МОСКВОЮ

1 9 4 7

БОРОТЬБА З МОСКВОЮ

Слов'янські племена, котрі в давні часи заселили територію України, не розуміли з початку того, що вони є один народ і час-то навіть між собою воювали. Але з бігом часу найшовся на той час дуже мудрий і сильний чоловік — Олег, який почав ці племена об'єднувати і будувати українську державу в центром у Києві. Доказом того, що ці племена були одного походження, була їх подібна мова і віра, що, власне зумовила їх об'єднання в один народ — націю. Рішальним чинником про об'єднання тих племен було те, що з'явилися такі сильні одиниці, як Олег, Ігор, Святослав і інші перші українські князі, які зуміли це зробити і утримати всі племена в послузі. Отже, перші українські князі своєю сильною волею і державницькими стремліннями дали сильні основи української держави. Це був час нашої найбільшої княжої сили: Олега, Ігори, Святослава, Володимира, Ярослава і інших князів. Україна була могутньою і культурною на той час державою. Тут знали і шанували в цілому теперішньому світі. Московщини в той час не було. Теперішня московщина була тоді дикою кривавою ділянкою лісів, чагарів і болот.

У тих лісах і болотах на безкраїх степних цілині ночували навіть дикі племена монгольського походження. Вони жили без своєї державної організації. В тому часі, коли княже держава була найбільшою і найсильнішою — за Володимиром Великим і других князів — піднягали ті цілині землі владі українських князів у Києві.

За'язок цей був, однак, дуже слабкий. Коли в Києві сидів на княжому престолі сильний князь — тоді змушував силою до послушки найдавніші цілині простори. Коли влада у Києві була слаба — чи то через слабого князя, чи через внутрішні справи — тоді через ті цілині племена відділювалися і не визнавали влади Києва.

Цей перший період українсько-московської історії — це час змагання України за опанування московських просторів.

Українське княже держава, було тоді дуже могутня; намагався накласти цілині Європі свою знаку й культуру та її колонізувати своїми людьми. Це намагання йшло серед безперервної боротьби. Україна в тій боротьбі мала велику перевагу. Потім прийшло, однак, велике ослаблення України. Могутня українське княже держава Володимира Великого і Ярослава Мудрого поділилася на цілий ряд малех, воюючих між собою, князівств. Київ лишався далі головним містом і столицею, але також сильно підупав. Тоді малі цілині деякі московські племена і князівства піднесли голову. Доки Київ некидав їм свою владу; Теша вони скоротали в ослаблення і розбиття Української Київської Держави, спробували увезалешитися та почали отверту боротьбу проти України.

Московські племена, довго не zorganizовані, почали в тій боротьбі пороз більше організуватися у власні князівства і аротати в силу. Дійшло до того, що в 1169 р. московський князь Андрій Боголюбський взяв несподівано на Київ та пограбував і спалив місто. Це перший і дуже характерний випадок, який доказує, що між українськими і московськими князівствами була вже тоді глибока, непродолима пропасть двох різних, князівств ворожих собі націй.

В Україні було тоді також багато різних князівств. Вони провадили між собою безперервну боротьбу. Найбільша боротьба йшла, звичайно за Київ. Багато разів здобували різні українські князі цю столицю України. Відбирали її собі, прогнали один одного, але ніколи не руйнували. Кожен український князь, як тільки порів в силу, отарався здобути Київ. Але не на те, щоб його знищити, а тільки на те, щоб в ньому засісти і панувати. Ніхто з українських

князів не думав про підкопання значення Києва як політичного центру, тільки кожний хотів сам сісти і панувати в цьому центрі.

Зате московські князі, здобувши Київ, не остався в ньому. Він здобув його не те, щоб вишестити і зручувати та підкопати його значення, як політичного осередка цілої східної і північної Європи.

Це кінчився період панування Українці над московськими землями, а почався період організації московщини і боротьби її за центр панування.

Різниця Українці і Московщини спочатку не виразилася, так само, як між усіма іншими тогочасними народами, дозрівали і загострювалися пораз більше, прибираючи виразний характер боротьби двох особливих народів і двох політичних центрів східної Європи - України і Росії, Києва й Москви.

В Московщині, довгий час, дикий і неорганізований, кристалізувався пораз більше особливий народ і особливий політичний центр, який зростає в силу. Одначе, крім цього і крім ослаблення України через поділ на князівство та внутрішню боротьбу між ними, Україна мала постійно, аж до татарської навали, культурну і військову перевагу над Московщиною. Це відношення сил змінилось основною на татарській навалі. Набіги звичайних орд, печенігів, половців і інших постійно надвершували військову силу України та відтискали її често морального зв'язку з рештою культурного світу, який йшов через Чорне море. Зате суцільна Україна - Польща й Московщина - та решта Європи лишалися цілі і безпечні за нашими шкочима. Найбільший удар завдав Україні татарська навалі. Цей удар був просто великою катастрофою, якої не знає історія інших народів. Татарські орди ватагували чорними кмерами з глибини Азії й переміщали Україну на довгі роки в одні згарше й руїну. Це був не тільки ударок Української Київської Держави - це було також небуване в історії спустошення, це було вищення з поверхні землі всім міст і осель, знищення цілого життя, вищення великої частини населення, а передусім вирішення і знищення усієї політично розвинутої і освіченої провідної верстви. Це були дальше, постійні кожного року, через кілька років повторювані, набіги численних татарських орд. Вони продовжували руїну завдану першою найбільшою навалю. Інші краї потерпіли, в порівнянні з Україною, тільки дуже мало. Татарський удар схилювався головню тільки на Україну. Татари пішли дальше, але вже не в такий розгоню. Вони скорю зовсім звернули доволі тільки частини набігів на Україну. Польщу торкнули вони дуже мало. Вони переміли тільки через її маленький полудневий окошок. Московщина спонукала північні орди з татарських орд, але не зруйнувала її політичного і господарського життя. Московські князі підпорядкувалися владі татарських князів, жили з ними добре і спукали їх у всьому та штатити татарам данину.

Кажі суцільні залишилися, отже, цілі і годі, коли Україна лежала в попелі і в крові.

Однако наші західні землі, Галичина і Волинь, положені дальше від татарського гніаде і трохи менше вищезані потрапили скоріше підвистина та відбудувати наново українське державне життя. Однак не надовго, ледве на 100 літ, бо вічні нові набіги татарських орд та зрадничі удари суцільної безпечної Польщі зруйнували і цей осередок української державності.

Знищення України татарською навалю віддало зразу перевагу на Заході Литві й Польщі, а на сході Москві. Цей переваги вони собі й не здобули власною силою. Вони дістали її без боротьби, у висліді татарської навали. Тому також панування Польщі й Москви над Україною ніколи не було природним вишком вартості і сили

22

тех народів, тільки штучним, не природним твором, опрочиненим іншими силами. Вони не мали ніякої глибокої переваги над Українцям. З цього пенування вони собі не здобули. Протязю - до татарської навали Україна мала велику перевагу і над Польщею, і над Москвою.

По татарській навалі Москва не могла зразу витягнути своїх сил на Україну, хоч Україна демале знищена і безборонна. Московщина була ще знищена і ще далше росла в силу, але мала над собою татарське око і татарський канчук. Широкі українські простори, знищені і опущені, опанувала, отже, без бою мелецька Литва - з від неї підступом, опустошеном і женячком забрала в посагу Польща.

По довгому часі почав, однак, український народ знову протидати до себе. Старі рани, завдані татарською ордою, поволі загоєлися. Нові набіги були вже не такі страшні. Крім того в українському народі розвилася і росла цював більше думка про оборону перед татарами і перед новим польським гнітом.

Татари особливо перестали бути такі страшні. Українська населення пізнало способи їх воєнства і навчилося перед ними боронитися. По періоді приголомшення, завдяного найбільшим татарським ударом, вступила тепер в боротьбу з татарами і Польщею період відродження і великої козацької революції, яка видала знову український народ в умирну, дає йому силу, повалила Польщу і дала йому власну організацію, зверхиеном цювом козацькою державністю. Козацька революція зловила рівночасно силу Польщі і кризької орди.

В тих часах особливо також татарське орда знад Волги, яка держала владу над московськими князями. Московські князі скинули татарську залежність і почали цював більше окрімати своє пенування.

Тоді знову прийшла переломова хвилинка у відношенні України і Москви, яка завезила на цілія дальшія історія України.

Великий гождь козацької революції гетьман Богдан Хмельницький мав з одної оторони боротьбу з Польщею, а з другої оторони татар і грізну турецьку потугу, що стояла за ними. Він шукав, отже, союзників. Хмельницький мав великі шани цювого поділу Польщі і цювого упереджування охидячої Європи під проводом України. Еунами за союзниками він явився Хмельницький переговорам з московським царем і заключив з ним в 1654 р. договір в Переяславі. Цілія союзу було остаточне покочення і поділ Польщі та здійснення дальших задумів Хмельницького відносно полуднячої Європи і Туреччини.

Союз України з Москвою був, однак, найбільшою помилкою. Це пізнав скоро сам Хмельницький. Переяславський договір, що дав для України цей союз став гробом козацької державности. Москва не думала ніколи додержувати постанов цювого договору. Московські цари використали цей договір і союзу для того, щоб впровадити в Україну свою військову і цювую армію на те, щоб ніколи вже їх назад не забирати.

Хмельницький пізнав скоро вредливу політику цювого цювого союзника. Він поставив, отже, зирнети цей союз та прилучити до союзу зі Швецією. Незподівано смерть великого гетьмана погребла на довгий час і його широкі делекосяжні шани. А тим часом московські "союзники" прислали в Україну, ніби для цювого, все більше своїх військ і агентів та цювали Україну твердіне в цювую пезури. Скінчилося тим, що Москва порозумілася в кінці з Польщею і разом поділилася Україною, а пізнало, коли далше поросла в силу забрала також і Польщу.

Союз України з Москвою скінчився повезоленнями України.

Де не пройшло, однак без впротязу і боротьби. Москва взяла Україну не спочив оком, а підступом і опустошеном під покринкою

"союз". Україна пізнала скоро псаури й зуби свого нового о-
вника і зривалася кілька разів до боротьби під проводом своїх
гетьменів: Виговського, Дорошенка, Мазепи, Орлика і інших

Під Ковтолом 1659 р. козацькі війська під проводом гетьмана
Івана Виговського розгромили зовсім московську армію.

Але під в боротьбі під Полтавою 1709 р. московські війська роз-
били козацьку й запорізьку армію Івана Мазепи та союзну армію ко-
роля Карла XII.

Також було українським гетьманам відержати боротьбу тоді, коли
зовсім вже була по підступному влощенню Переяславського договору
звядовилася й закришилася в Україні. Українські гетьмани музили
зривати свої приготування до боротьби в московським невідником,
бо докирруг себе мали вже нових московських агентів і військ. Не
диво, отже, що коли прийшло до останньої найбільшої розширки під
Полтавою, то виявилось, що українська армія небула належно підго-
товлена.

Від під Полтавою вирішилося ^{надовго} доле України. Цар Петро I.,
а пізніше царина Катерина II, зробила ділом Україну в свої псаури.
Вони знищили Запорізьку Січ, запровадили кріпацтво і в 1782 р.
екзекували остаточно гетьманську владу та всі рештки самостійності
України. Від того часу вже не говорилось нічого про союз зні про
Переяславський договір, а тільки про "єдину неделимну Росію".
Таке "єдина" Росія була, однак, тільки твором опертім на грабунку,
поваленні і везилетні. Україна лишалася даліше особливим краєм
зі своєю власною мовою, власними національними прикметами, особли-
вою своєю літературою і власною, везилетною державною традицією.
Москві треба було, однак, ці прикмети самостійності України знищи-
ти і знову вивести вимолу не було б певним. Вжеде, отже, в
Україні везилетну русифікацію; зборонено українську мову, екзекува-
но українські школи, зборонено друкувати чи привозити з-за кордо-
ну українські книжки й часописи, примучено українську церкву до
московської та переслідуюно оторого і безоглядно кожний прося
українського життя. Усе те, однак, не вистачало. Лишилася ще
історія яка виразно говорила і пригадувала про окремішність Укра-
їни в період української самостійної княжої державності за поче-
ток російської держави. В той спосіб крідуть вони період княжої
української держави і нашу отору культуру, а разом з тим і нашу
тодішню назву - Русь. Там крідити хотіли вони залетати свою бід-
ну і пізню історію, а рівночасно усунути одну з найбільших різниць
між Україною а Москвою. Могла: от у нас чейже одна історія, одна
отора назва і одна отора культура. Нема ніяких різниць, нема ні-
якої особної України, а є тільки єдина Росія, якої центр перенесено
з Києва до Москви.

Ця крідія нової історії й правдою назва Русь не помогла
нічого. Український народ почав вживати щораз частіше своєї дру-
гої, різної дуже давньої, історичної назви - Україна. Подібну пере-
шину своєї назви переживало вже багато народів: Німеччина, колима
Германія; Японія на Японію; Гелляде на Грецію; та багато інших.

Непомогла також нічого крідія історія. Історичні факти такі
ясні і виразні, що там не владуться шрекнутити. Крім того в ук-
раїнському народі залетилася жвава традиція власної державності,
котою не знищили зні найбільші переслідування зні фальшування
історії.

Тої правди, яка опочиває а душі на-
роду й горить в ній постійним зогнем,
не зб'є і не згасить ніяке везилетство
й ніякий фальш.

Тискотітня самостійницька традиція - найбільший скорб і най-
більша правда українського народу, гонена і переслідуюна, окрадена
і ограблена називає зі своєю оторою історичною назвою, зкляте разом

124

в Назелон зі всіх церков, похована разом з козацькими трупами під Полтавою, загрябана з козацькими кістками в болотах Петрограду - жила, однак, і жвавіше негосаючи вогнем під усіма найгрубшими верстами фальшу, вразьєтає і бруду. Вона жила в могилах і душах цілого народу. А коли прийшов на землю великий пророк України Терес Шевченко, вона промовила його вогненным словом, струснула душою народу і повела його на нову боротьбу з північним ворогом.

Це одні засіб поневолення України і утвердження московського "єдиносуделительного" яра було ідея панславізму. Московські царі - цесарі хотіли закріпити своє панування над Україною і поширити його ще на всі слов'янські народи, тому проголосували, що Росія є опікункою всіх слов'ян. Всі слов'яни повинні злучитися разом під млодою одного російського слов'янського царя. Ця ідея слов'янського царства під проводом Москви була виявом московського імперіалізму, а в Україні вона служила як засіб закріплення московського панування.

Так саме було з "єдиною святою православною церквою". Москва хотіла стати центром усіх православних церков, щоб під тою за-слоном проводити своє імперіалістичну політику. Українську православно церкву прилучили силою до московської і зовсім зрусифікували те зробили зверхнім державної русифікації і поневолення. Православні мало теді від того часу служили для закріплення Московщини.

Відроджений український визвольний рух позивав завзяту боротьбу проти всіх форм явного і закритого всеслов'янського / панславізму / та проти обмосковження української православної церкви, змагаючи до повної самостійності українського народу на всіх ділянках життя.

Трагічний біс під Полтавою 1709 р. прешчотав на довго долю України. Вище предствалено вже коротко, як цар Петро і Катерина повели Шевченко "церква - голодне воцїца", та їхні неслідними розширели рушували те закріплювали до ренти України, аж до вибуку великої революції в 1917 р. В тому часі експресивно остяточно всі права України і всі найменші ознаки самостійності те переслідують завзято найменші прояви українського життя. Це життя, однак, не замисло навіть під тми страшними гробовми каменем гніту і неволі. Зарев по полтавському бою гетьман Назелон разом з рештками вепорочців і козаків перейшли на турецькі землі на еміграцію, де скоро помер. По ньому перебрав провід його опіробітник Пилип Орлик. Він керував життям української еміграції, переорганізував вичово військову силу, праготавляючи її до походу на Україну. Рівночасно він держав тайні зв'язки з Україною. Піддержував там самостійницький рух та підготавляв збройне повстання. Він здержував також дипломатичні зв'язки зі всіма європейськими державами. По смерті Пилипа Орлика - його опі Григор продовжував дальше живу дипломатичну діяльність у всіх більших столицях Європи, старався в'єднати поміч для України та виключати небезпечку московського імперіалізму.

З решток його листів, дипломатичних писем і оповіств, які він залишив, бачимо, що в нього українське політично-державне думка була розвнчене до найвищої міри. Ціле його життя і діяльність навіть тоді, коли він вже служив як генерал у французькій армії - дальше були перейняті ідеєю боротьби з Москвою, за визволення України і Українську Незалежну Державу. "Четіє козацкому суб югум козацкому" - / козацька надія в московському армії /, писав він про Україну і жував в цілій Європі опі для боротьби з тою зиченардженною Москвою.

У другому великому центрі тодішньої Європи - Голландії - провадив подібну діяльність другий опіробітник Назелон - Войнеросовський, разом з групою козацьких старшин, що виїхали там на еміграцію. Вінці, однак, незури кровожедного царя Петра - душителя опігали

125

І там. Московські агенти схопили Войнаровського і вивезли в Мос-
кву на тортури.

Це була боротьба тодішньої політичної української еміграції.
В Україні по полтавському бою наступив великий погром усіх само-
стійників, погром всяких самостійницьких проявів. Нимби цього зпро-
би обетовання прав самостійності України не переводилися. До ос-
таточного скасування гетьманщини і Запоріжжя в 1782 р., вони бу-
ли позитивні тих менше чи більше виразних самостійницьких вимог.
Потім прийшов період відродження української літератури і тайних
товариств. Найбільшим представником цього періоду є Тарас Шевче-
нко. Його живе огнене слово було великою зброєю у
боротьбі проти московської неволі. Шевченко, його "Кобзар" і його
життя становлять особливий розділ в історії розвитку української
політичної думки та в історії боротьби в Москві.

Від того часу починають, почасти через частіше українські
тайні самостійницькі організації, напр.: "Тарасівці", веджені
його вищим духом. Всі вони ставлять за ціль боротьбу з Москвою
за визволення України. Найповажливішою з них була РУН / Револю-
ційна Українська Партія / під проводом Миколи Міхновського, вона
перемінялася потім в УНН / Українська Народна Партія /. В Галичині,
яка при кінці XVIII ст. опинилася під Австрією, розвивалося дуже
живе українське політичне життя, користуючись з більшої свободи.
Воно стало і тут під знаком непримиреної боротьби з Москвою.

Коли трапилася до цього нагода у світовій війні 1914 р., то-
ді українська молодь поспішила в ряди Січового стрілецтва, до
збройної боротьби з московським нападником. Українське Січове
Стрілецтво, створене в 1914 р. було першим українським військом
від часу скасування Запоріжжя, в його збройний виступ проти Москви,
був першим від часу незабутнього полтавського бою 1709 року.

Потім прийшов 1917 р. велика революція, самостійна Українська
Держава і нова червона московська неволя, з тем Крути.

Довгий це шлях від полтавського бою до бою українського стрі-
лецтва і до бою під Крутами. Цілий вік, це не з одної сторони час
страшної московської неволі, а з другої - боротьба українського
народу проти цієї неволі. Однак боротьба в тому періоді не була
збройною боротьбою, бо український народ не полтавському погрому
догдо не мав змоги створити заново свою збройну силу. Останню
спробу по Полтаві отаманів Гайдамаччини - Гоги і Залізняка в
1768 р. відродити українську збройну силу були в народку опіль-
ними силами польські і московські війська.

Новий період боротьби з Москвою, тим разом перемеленою Дер-
жавою. Велика революція, яка в 1917 р. струсувала до основи цілою
московською імперією і завалила царський трон, була з великим мі-
рі ділом українців. Українці були всюди свідомо і під незвідомо
частіше недовольним елементом та брали живу участь в усіх ре-
волюційних виступах. Цілий ряд найзвичайніших російських рево-
люціонерів - це в дійсності змосковлені українці. Вони семі, або
їх родичі улягли поверхньому змосковленню, але їхня душа і українсь-
ке кров бунтувалося проти чужого їм московського кріпацько-не-
вільницького ладу, і вони заповнили масою ряди революційних ор-
ганізацій та отрясали через більше основаним царською імперією,
це було підмога української крові, насиль-
ством перемеленою на московський рахунок. Та не тільки те, але
й безпосередній почин революції вийшов теж від українців. Це
український Волинський Полк, який стояв залогом в Петрограді, пер-
ший підняв прапор революції в березні 1917 р. і пішов під про-
водом чоловічих старшин Українського Січового Стрілецтва до бою
за новий лад і нове життя.

Революція ця завалила царську Росію і дала Україні можливість
створити свою незалежну державу. "Тиремні пута ми вже порвали

і зруйнувати царський трон" - повеселея тоді могутньою квітлею ба-
 дьора пілля по всій Україні. Здавалося декому, що з тою квітлююю
 скінчилося раз на все часи пансі вавони. Сталося, однак, інакше.
 В Росії прийшла до влади, по кількох місяцях жесу, комуністична
 партія більшовиків Леніна. Партія ця була на словах интернаціо-
 налістична, а на ділі була це кабіль - імперіалістична партія зі
 всіх російських груп. Сам Ленін був здібним провідником і був го-
 рдим російським патріотом - імперіалістом. Більшовики не могли
 ні одного дня переболіти відділення України в особу державу.
 Це відтинило Росію раз на все від української шенци, вугілля,
 заліза і інших багатств, та великої робочої сили. Різномірно це
 відтинило Росію від Чорного моря й зв'язком зі світом, який йшов
 тою дорогою.

Більшовики скоро зрозуміли, що самостіна Україна - це смерть
 російської могутньої великодержавності і зведення її до держав
 підрадої категорії. Тому Ленін це діяло перед революцією шен-
 оаз в комуністичній лондонській газеті "Іскра", що на випадок ко-
 муністичного перевороту в Росії не може бути мови про відділення
 України в особу державу. Більшовики перемінили владу в Росії,
 звалися насамперед до організування своєї Червоної Армії. Потім
 пішли негайно війною на Україну.

В молодій українській державі були тоді при владі соціалісти.
 Вони вірили в гасло интернаціоналізму і тому несподіва-
 лися війни з "братньою робітничо-комуністичною Росією". Тому го-
 том не робили жадних збройних преготувань. Навіть військо не бу-
 ло, бо українське соціалістичне владя оліго вірило владі интер-
 націоналізму і розпущило все військо. Дійсність була інакша.
 Московські більшовики мехнули руком на всі гасла интернаціоналі-
 зму і братства, яких аживало до обдуріння великих легковірних і
 німих з кошем і криком в руді шрсти "братнього українського на-
 роду."

Добрі і гарні гасла про мир і братерство, але українське шен-
 нця і величезні підземні багатства тами ліни, думали вони.
 Україну вони зветали безборонну, озброєну соціалістичною дурійком.
 Думали, отже, що легко зеберуть цілу, обезброєну заперед соціаліс-
 тичною пропагандою, Україну. Так легко, однак, їм не шшло.
 В останній хвилині, коли вже червона московська владя йшла з ре-
 дієнни ревом на Київ, зібралася все що було в українському наро-
 ді найкращого і найздорового. Зібралася насамперед молоде і ста-
 ле до бою. Там прийшов героїчний чин 300 тисяч під Крутами,
 десятиденні побідні бої на вулицях Києва, а потім повільна орга-
 нізація власної армії і довга, трірічна завзята боротьба на ки-
 та і смерть.

Не будемо тут переоповідати всіх чинів героїчної боротьби
 Українською Армією з червоною московською владою. Це особна гру-
 ба книга історії наших недавніх визвольних змагань, ціла запле-
 сана кров'ю найкращого квіту української землі.

Ця боротьба ведена на всі фронти, проти червоної Москви і
 проти білих денікінських московських армій, а з другої сторони
 проти Польщі, який помагала тоді побідна Франція, скінчилося унед-
 ком нашій державі.

Пролетарська комуністична Москва і капіталістична Польща
 подали собі руки і поділилися Україною. На тім, однак, боротьба
 не скінчилася. Це прийшов зимовий похід, Базар і кітня літ на-
 совою партизанською боротьбою повстанчих відділів. Шойно великий
 голод 1923-24 рр., організований Москвою, з якому змерло кіль-
 ка мільйонів українського населення, а отільки ж з заслідом ос-
 лаблення і хвороб отили каліками, осмелів на якийсь час повстан-
 ську боротьбу: в коротці потім з'являються нові таїні політич-
 ні організації - "Зона Визволення України" і інші. На заводенні

127

примусової колективізації зростає новий опір населення України і росте через більше воєнне позбавлена армія. Німкі переслідування, розстріли і виселювання цілих сіл нічого не допомагають. Тоді більшовики хитрують знову уже випробуваного способу й організують в 1932-33 рр. новий голод, відбирають від населення України збіжжя. І знову вкрався широкі простори України з їх величезної голодової катастрофи. Цілі села й простори замінюється в одне цвинтариче. На голодова катастрофа зберє знову кілька мільйонів людей. Деякі обраховували на біть мільйонів, а деякі 10-ть мільйонів. Правдивого числа жертв, очевидно годі, приблизно навіть устелити. Царен ці устелюються на підставі американських і інших комуністичних діячів, які були тоді в СРСР, а потім пізнали комуністичну діяльність, виїхали і в своїх споминах подали приблизне обчислення. Частинно можна це устелити на основі більшовицьких статистик. Вони виказують величезні і не бувають спадок українського населення, зокрема в порівнянні з іншими народами СРСР, змє великою розрідчою сили українців.

Цей вже другий в ряду протягом 10 літ швидко організований і переведений масовий голод зломив знову на деякий час повстанчу боротьбу українського населення.

Він не вловив національної свідомості загалу населення України і не змінив природних різниць та протилежності між Україною і Москвою, бо їм так багато і вони такі великі, а національна свідомість українського населення така широка і глибока, що цього не змінить жодна найбільша сила.

Як довго світ з світом, так довго Україна буде і буде Україною, а Москва Москвою.

Доки має українськом землер сля доне сльце і будиий вітер колдиче золотистими лавками майю іменні, а обереги б'ються в шумом хвилі Чорного моря, доти Україна завжди буде протилежна холодній північній Москві.

Ціла історія України - це тисячлітня боротьба з Москвою і з Польшею.

У тій боротьбі Україна мала довго перевагу, оперту на власних верстках і власній силі. Однак зможена й організована татарською навалою улягла своїм сусідам: киянцькій, жобрацькій Польщі й кровожадній та дикій Москві. Однак не в боях і не в чесній і рівній боротьбі улягла Україна. Доки йшла така боротьба Україна була, Україна була завжди горю.

Коли Україна піднеслася з татарською рутин за часів Богдана Хмельницького, впаде жертвам і оцутвом Москви. Москва прийшла підступом, як сораник, але вловила договір і останною як геобителі і вразили.

Цоїво потім виростає і зоблестіла Москва. До того часу була вона майже незначною північною країною. Однак діставши в свої руки Україну, а з нею всі багатства української землі і доступ до Чорного моря, виростає Москва у велику силу.

Нашою культурою, нашим добром і хлібом, нашим працею, нашим поттом і нашом кров'ю росла, багатіла й могутіла Москва. Це нашим руками і кров'ю здобула вона Сибір і Азію. На козацьких кістках збудував цар Петро нову столицю Росії. Все, що цінним віками дала в себе українська земля, все, що створили працьовиті руки і ум українського народу, все пішло в Москву на її розріст. Не дурно вона так росла. Доки Москва не мала України, доти бідна і дика була. Це не внаслідок, праця й не власна вертість Москви уці її багатства і блиск. Це наше добро, наш піт і наша кров.

Так було за давньою буржуазною Москвою, так є і тепер за новою комуністичною Москвою. Нічого багато не змінялося між білою є червоною Москвою, хоч на місце Петра чи Миколи прийшов Ленін чи Сталін.

128

Україна залишилася такою ж гнобленою і визискуваною, як і за
царя.

НА ВОРОСІ МАЙБУТНЬОГО.

Проти панування нової, більшовицької, Москви йде вже понад 25-ть літ завзята героїчна боротьба цілого українського народу, не зважаючи на всі переслідування, розстріли, заслання і двократий голод. Ця боротьба йде не тільки проти комуністичного режиму, а проти нової червоної панщини з колгоспом і інших порядків, не тільки проти московського більшовизму й комунізму, але зверхім проти всієї московської влади, проти кожної Москви і проти кожного панування над Україною, за повне звільнення України і всіх поневолених Московом народів.

Визвольну боротьбу української нації організує і проводить тепер Організація Українських Націоналістів /ОУН/ під проводом **С т е п а н а В а в а р а**, веде її під гаслом: "Воля народом і людиною!", "Зверть московським загарбникам!".

Немає такої сили в світі, яка могла б цю боротьбу спинити. ОУН перейшла довгий тернистий шлях боротьби з німецькими імперіалістами в 1941-44 рр. відважними збройними діями УПА, і вижила в ній переможцем. З більшовиками ця боротьба виграє це більше завзяття і ведеться тепер на життя і смерть. ОУН розрослася тепер до всього більшого зусилля і охопила всі українські маси, які в слушний час стануть до збройної боротьби проти отаківсько-більшовицької тиранії. У суцільній боротьбі немає тямлі фактів, які отримують відкинутість і посплату українського народу для добра України - звільнення України.

Не тільки члени ОУН, але всі народні маси кончатково готові стати до боротьби з червоною окупантом і віддати своє життя за народ і його волю. Тепер весь народ зрозумів, що для того, щоб припинити це вічне кровопролиття і братовбивство на Україні, потрібно в першу чергу покінчити з Москвою, бо вона є причиною усього лиха.

Сьогодні ми стоїмо перед новою, незвіданою ще, картою історії. Нам прийдеться творити і записувати своїми чинами новий розділ у ній. Як ми захистимо його? Що створимо ми? Як буде виглядати історія в новому періоді?

Ми віримо, що не буде період остаточного розвалу імперіалістичної Москви і звільнення України та всіх поневолених Московом народів.

Тому ми сміло і відважно дивимося в майбутнє, за яке готові віддати все.

Ще не всі, які знали на українській землі, освідомили його політично і національно, навчили цілоти своє плем'я і незалежну державу та об'єднали в колектив що це держава українців на їх рідних землях, в далеких європейських та африканських колоніях та за еміграцією. Всім їм, нече провідна зірка, прояснює ідею вільної і незалежної України. Весь український народ вірить, що рано чи пізно він багатий чудовий край буде нарістаті знову власного свого народу, який зможе розгорнути на всю широчінь своєї душі та фізичні сили, що ними наділила його так щедро природа.

